

BUTLLETÍ ELECTRÒNIC DE LA SOCIETAT CATALANA DE CIÈNCIA-FICCIÓ I FANTASIA

Novembre - Desembre 2008. Número 13

Editorial

Tu també pots venir si vols

Aquest butlletí, el número 13, que vol dir que hem superat els dos anys des que vam començar amb el datat novembre-desembre de 2006, és l'últim que allotgem amb penes i treballs en un dels llocs gratuïts de Geocities, als quals agraïm la cessió del seu espai. El de gener-febrer de 2009 ja estarà instal·lat al nostre propi domini, acabat d'estrenar. Com en els allotjaments físics, a la xarxa també es pot viure ocupant forats provisionalment, o llogant un espai decentet que et pots moblar sense necessitat de luxes però amb els mínims imprescindibles per a poder-hi treballar. Fins ara hem anat fent amb un domini que tramitava i renovava generosament el company Ricard de la Casa i en espais gratuïts que anava cercant a nom seu en Toni Segarra, cosa que volia dir anar caminant amb una espadenya i un peu embolicat amb benes velles de la mòmia. A partir d'ara, amb el nostre domini ".cat", esperem que ja podrem anar treballant amb una sabata i una espadenya, que ja és més del que teníem.

Adquirir-lo ens ha suposat una despesa considerable, per a les nostres proporcions, que pensem assumir apujant-nos la quota un cinquanta per cent, segons acord de l'assemblea l'octubre passat a Mataró. Així, a partir de gener de 2009 la quota per als socis de la SCCFF, als quals agraïm la fidelitat i demanem la comprensió, serà de 15 euros l'any. Això no té res a veure a la tan airejada crisi: els cienciateccionats n'hem passades de pitjors, hem vist caure meteorits definitius, hem vist godzil·les assolant ciutats, invasions marcianes implacables i zombis afamats encerclant el darrer humà, i res d'això no ens ha tret les ganes de tirar endavant. Només les desercions ens poden fer trontollar l'estat d'ànim.

La societat continuarà oferint els seus serveis a la xarxa (web, llista de correu, bloc, fotobloc, butlletí bimestral) i al món terrenal (encontres, conferències, dinars, sessions col·lectives), encara més bé i sempre de manera gratuïta (ep!, els dinars o les entrades se les paga cadascú!). De vegades algú pregunta quin avantatge té fer-se soci de la SCCFF, i pagar la quota anual, si sense ser-ne es pot gaudir de les mateixes coses. Doncs això: sabem que aquestes coses de què disposem les fa algú, les paga algú, i és ben lícit beneficiar-te'n si te les ofereixen gratuïtament. I les continuem i les continuarem oferint de la mateixa manera, i segurament encara millor, perquè ens ve de gust i perquè pensem que fem alguna mena de servei.

Però amb l'enllaç del número vinent, de gener-febrer de 2009, també vindrà la invitació a ingressar la quota anual i a fer-se soci de la SCCFF. A col·laborar que tot això continuï sent possible per a molts, però menys feixuc per a uns pocs. I, com diu el cantant galàctic, "tu també pots venir si vols"...

La junta

CRÒNICA

Mataró 27.09.2008

Amb motiu de la proclamació de l'XI Premi de Narrativa de Ciència-ficció, Manuel de Pedrolo, Ciutat de Mataró, la Societat Catalana de Ciència-Ficció i Fantasia va celebrar a la capital del Maresme una de les seves assemblees anuals.

Els actes es van desenvolupar a la Biblioteca Pública Pompeu Fabra, que una vegada més va acollir els membres de la societat a les seves modernes instal·lacions.

La jornada va començar a les 10 del matí amb la benvinguda als assistents i amb el convit d'un

excel·lent i abundant esmorzar ofert per la direcció de la Biblioteca. Així doncs, entre panets i xapates, crusants i altres delicadeses es va trencar el gel i vam tenir l'oportunitat de retrobar-nos, saludar-nos i conèixer personalment alguns nous membres i els seus acompanyants.

A les 11, l'Antoni Munné-Jordà va obrir l'assemblea com a nou president de la SCCFF. El desenvolupament i els acords establerts els podeu seguir amb la lectura de l'acta que podreu trobar al web de la societat a www.sccff.net.

Després d'una breu pausa en què els assistents van poder conversar relaxadament mentre preien un cafè, a les 12.30 vam dirigir-nos cap a la sala d'actes de la Biblioteca, on ens esperava l'enginyer i escriptor Jordi Font-Agustí. "Ferrocarril i ciència-ficció", aquest fou el títol i el tema de l'entretinguda conferència que ens va oferir i que ens va fer viatjar, sense moure'ns de la cadira, a cavall del ferrocarril, la història i la ciència-ficció.

Després de la conferència va arribar el moment de saber el veredict del jurat de l'XI Premi de Narrativa de Ciència-ficció, Manuel de Pedrolo, Ciutat de Mataró. En Miquel Barceló, com a president del jurat, va ser l'encarregat de comunicar als assistents que el premi havia estat declarat desert. En tot moment però va agrair als participants l'esforç i l'interès i va admetre que probablement el poc temps disponible entre la convocatòria del premi i el termini per a presentar els originals havia estat un entrebanc per a poder enllestir satisfactòriament les obres presentades.

Així, doncs, estarem a l'expectativa de la nova convocatòria per a la propera edició.

Un cop acabats els actes previstos, tota la comitiva vam dirigir-nos cap a un confortable restaurant, on van poder gaudir de la gastronomia mataronina i d'una estona de llarga i distesa conversa.

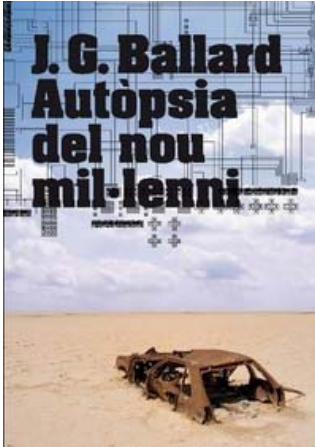
Pep Homar

J.G. Ballard, forense del mil·lenni

Hi ha un acord tàcit entre els entesos que James Graham Ballard és un dels grans de la ciència-ficció, i no perquè li toqui el torn ser-ho (com tants altres que arriben al final de la vida), sinó per la dimensió peculiar

de la seva obra.

Nascut a Xangai el 1930, durant la segona guerra mundial va viure en un camp de concentració amb la família. Fet que tal vegada va marcar el seu imaginari i que relata a la novel·la autobiogràfica *L'Imperi del Sol* (1984), duta tres anys després al cinema per Steven Spielberg.

Tal com es va anunciar al butlletí anterior, recentment ha tingut lloc al CCCB l'exposició "Autòpsia del nou mil·lenni", dedicada a l'autor britànic. La mostra és extraordinària, tant pel que fa a la posada en escena com als documents audiovisuals i els textos que exposa. Val la pena fer el recorregut de l'univers ballardià i tenir l'oportunitat de veure'l pronunciar els seus pensaments, les seves sentències. De bon començament, J.G. Ballard ens revela el seu credo; en un parell d'enunciats magnífics s'entreveu el seu surrealisme: "Crec en l'humor de les muntanyes, l'absurditat de l'electromagnetisme, la crueltat de l'aritmètica" i "Crec en els propers cinc minuts".

L'exposició repassa la trajectòria vital de l'autor: la influència que han exercit en la seva creació la psicoanàlisi, la pornografia i el surrealisme, però també l'èmfasi que dóna a l'evolució de l'estat interior com a eix vertebrador de la ficció que escriu. Més que crear mons exteriors, recrea mons interiors: aquí resideix l'encant de Ballard, que el diferencia d'altres autors del gènere. "L'escriptor de ciència-ficció intenta suggerir una realitat externa reinventada per la imaginació"; "Tots els meus personatges abracen el cataclisme quan s'adonen que el món real ja no és convincent".

La catàstrofe és una de les constants de l'obra ballardiana: *El món submergit* (1965) o *La sequera* (1965), per exemple, il·lustren la dimensió catastròfica del món interns i externs que ens presenta. Piscines buides, cotxes colgats per la sorra o barques que suren en rius de fang són imatges genuïnes del món ballardià. *Miracles of Life. Shanghai to Shepperton. An Autobiography* (2008) serà, probablement, l'última obra d'un dels millors mestres de la distopia.

Per a aprofundir sobre l'obra ballardiana i l'exposició:

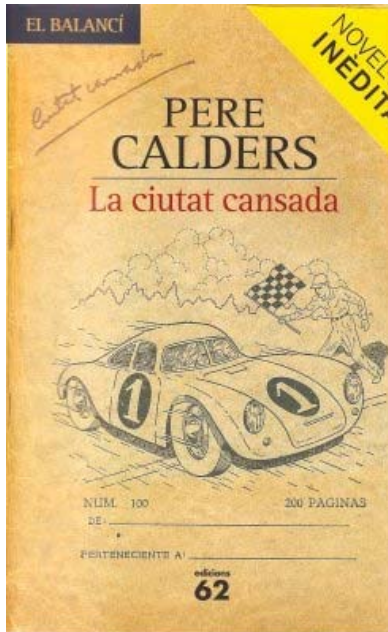
<http://www.cccb.org/blogballard/>

<http://www.cccb.org/ca/exposicio?idg=16452>

<http://www.ballardian.com/>

Jordi de Manuel

LLIBRES

La ciutat cansada

de Pere Calders

Presentació i edició de Jordi Castellanos. Pròleg de Joan Melcion
"El Balanci", 591, Edicions 62, Barcelona, setembre 2008.

El 22 de juliol va fer quatre anys que va morir Pere Calders, l'escriptor i planta d'Antoni Ribera ("Ciència-ficció", 7, Pagès editors) opinava que entrat en una crisi que no havíem previst: la ciència ha anat guanyant tercapacitat de sorpresa". Calders va fer aportacions memorables a la ciènrònica, prudent i entremaliada, com el conte "Demà a les tres de la matin

Ara, amb una meritòria i laboriosa edició de Jordi Castellanos, ens ha a "iniciada els anys quaranta i abandonada a principis dels cinquanta, Castellanos ha fet una feina delicada i rigorosa a partir de les quatre fontmanuscrites i mecanoscrites, "obligats a ser fidels als papers que ens

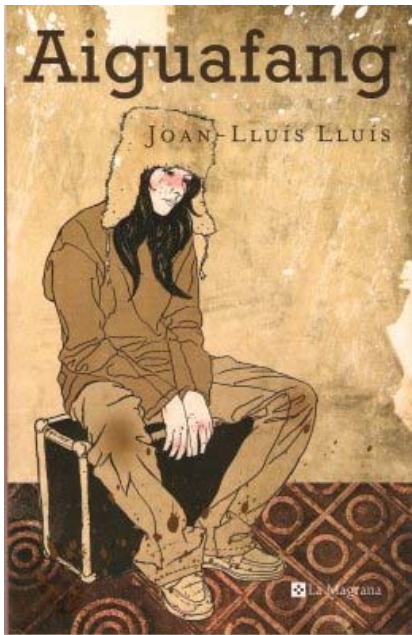
d'allò que l'autor hauria fet o hauria deixat de fer". I Joan Melcion al documentat i esclaridor pròleg fa serv de Pere Calders per explicar el perquè de l'abandó del projecte d'aquesta novel·la i justificar-ne la motivaci "valia la pena rescatar-la de la foscor d'una carpeta".

La novel·la comença quan "Cent mil persones s'han reunit a la plaça Occidental, la més gran d'una localitzar als mapes corrents", per escoltar un orador obrerista, en una concentració sindical, i són viq domina el panorama des del palau de dalt del turó. Hi podem entendre unes al·lusions a una societat amb à general dictador, i potser aquest és també un dels aspectes que feien veure a Calders la inutilitat d'ii cinquanta. A l'epíleg Castellanos publica "algunes anotacions que hem considerat que podien apuntar u "Ciutat abandonada, intacta, amb tots els serveis, però sense restes d'éssers humans. Com un dels misteri navegant sense tripulació." Entremig, tenim l'esberrany d'una novel·la inacabada amb un argument prome som davant d'un conjunt de provatures, amb moments brillants, descripcions precioses i escenes co enginyoses col·locades potser on no en fóra el lloc definitiu, acudits a mig tancar i estirabots inoportuns. T la bona tècnica de Calders sens dubte que haurien resolt al moment d'afrontar el text amb vista a la pu llegir-lo amb tot de confiança implícites, benvolença per l'autor i el respecte que mereix el conjunt de la se

No estem segurs del tot que publicar aquest llibre en una col·lecció amb voluntat de públic majoritari, a inèdita" collat a la coberta, hagi estat la millor fórmula per a fer valorar el document literari que sens dubte que és un llibre que s'hauria de despatxar amb recepta, només per a caldersians contumaços.

Si voleu llegir una bona novel·la fantàstica de Calders, acabada del tot, llegiu *Ronda naval sota la boira*.

AMJ

AIGUAFANG

de Joan-Lluís Lluís

"Les ales esteses", 248, La Magrana / RBA, Barcelona, setembre

Joan-Lluís Lluís (Perpinyà, 1963), que ja havia publicat a La Magrana *Els ulls de sorra* el 1993, és el més constant i prolífic dels autors (amb permís de Joan-Daniel Bezsonoff, i també de Gerard Jacquet, més actiu en altres camps) que el 1995 van sacsejar la societat literària nord-catalana amb la publicació del volum col·lectiu *Perpinyhard*, de narrativa criminal situada a la capital del Rosselló, i signat per cinc autors amb el pseudònim Emili Xatard.

Amb *Aiguafang* Joan-Lluís Lluís presenta una faula urbana situada en un futur proper, en una Barcelona coberta de núvols marronosos dels quals plou una aigua fangosa que corroeix les pedres i obliga a cobrir campanars i monuments amb teles de plàstic negre. La moneda és el deuro; l'idioma, el cataflà, un català sincopadament apocopat, i els joves es pinten de colors les dents com a signe de distinció. La veu narrativa se centra alternativament en tres personatges: l'assassí, l'esclau i l'oreneta. L'assassí és un jove que de dia treballa de repartidor d'Ikea i a la nit surt amb un martell a la butxaca a esberlar la closca dels ciutadans que se li posen a tret, en una tasca que interpreta com a benèfica, perquè considera que la gent desitja alliberar-se de la sordidesa de la vida. L'esclau és un japonès, en un temps en què el Japó ha perdut qualsevol estatus d'estat-nació i els japonesos són tinguts per éssers sense drets, venuts als europeus i explotats domèsticament i sexualment. L'oreneta és una rodamón afectada de la malaltia de Marinetti, una afecció amb un tractament llarg i dolorós i que proporciona somnis premonitors, autèntiques visions de futur, com era el cas de l'Agatha de *Minority Report*.

Amb aquests tres personatges, una ambientació sense fissures i un plantejament tècnic d'escriptura seguit meticulosament, l'autor basteix una acció lineal, amb els efectes ben dosificats, que combina sordidesa i tendresa i es fa seguir amb un interès creixent fins a la culminació de les tres trajectòries.

Un valor afegit és l'enriquiment que suposa el llenguatge, sempre correcte, amb trets morfològics i sintàctics nord-catalans, inclosos possibles occitanismes ben nobles i arrelats com "sallir" (sortir), o fins "parapluges", també emparentat amb el francès, i algun possible gal·licisme (o també anglicisme) com "realitzar" en el sentit d'"adonar-se". Un plaer tant d'argument com de forma.

AMJ

EL MIRALL VENECIÀ

d'A. Munné-Jordà

"Proses", 33, Pagès editors, Lleida, juliol 2008.

En aquest recull de contes, *El mirall venecià*, de títol tan suggeridor i ben dissenyada coberta, l'escriptor Antoni Munné-Jordà (Barcelona,

1948), president i un dels fundadors de la Societat Catalana de Ciència-Ficció i Fantasia, inclou una mostra representativa de la seva producció de narrativa breu des de 1970. Després de quaranta anys d'ofici, que commemora amb aquest llibre, i una producció literària impecable, transgressora a voltes, aquest "mirall retrovisor" de setze contes de ciència-ficció, fantasia i també terror, és una mostra d'elegància i refinament en l'art d'escriure alhora que una reivindicació del gènere al qual l'autor ha dedicat gran part de la seva vida. Actualment dirigeix la col·lecció "Ciència-ficció" de Pagès Editors.

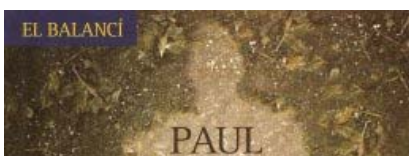
Emmarca el volum, de 244 pàgines, un dens i aprofundit pròleg, signat per l'estudiós del gènere Víctor Martínez-Gil, que fa una revisió detallada de la producció literària de Munné-Jordà, des del seu primer llibre publicat, *Damunt un blanc així com el del paper* (1978), un títol que em semblava de poemari, amb el seu contingut transgressor en la literatura catalana d'aquell moment. Aquest vessant més transgressor Munné-Jordà el va recollir en el llibre *Tresgressions* (Pagès editors, 2003). El prologuista demostra, en una visió conjunta de l'obra de l'autor, la seva "unitat i coherència". Antoni Munné-Jordà ha publicat una quinzena de llibres, ha guanyat el premi Juli Verne de ciència-ficció i ha estat dues vegades finalista del Sant Jordi de novel·la.

A l'obra d'Antoni Munné-Jordà sovint s'hi troben els miralls literaris o experiments científics que són l'embrió de la narració. Aclucades d'ull, jocs de miralls que són un plaer per a la ment. Homenatges suggerits a escriptors admirats, com Jaume Fuster i Stevenson en el títol d'un mateix conte en "El cas extraordinari del decorador Jaume i el fuster Jerzi", el més llarg del conjunt, o a Miquel Martí i Pol, la teoria de la relativitat i el viatge d'Einstein a Barcelona, en el deliciós conte "Estimada Marta", tot en una demostració d'intel·ligència, elegància narrativa i tendència al joc i a l'endevinalla. L'Antoni em recorda sovint la fascinació que em despertava la lectura dels textos de Joan Perucho.

Hi ha personatges femenins en les novel·les i els contes de Munné-Jordà que m'han quedat gravats a la memòria. Per exemple la Cram, l'única supervivent d'un món enfonsat, una dona amfíbia, del que serà la seva trilogia (*La paciència del mar*, 1994, *L'única mort*, començada segons el prologuista l'any 1996, i ara a punt de publicar-se'n la tercera). I el personatge femení del conte "Estimada Marta", aquella velleta, que un dia fou jove, que troba el protagonista al mercat de la plaça de Vic. I també el personatge femení del conte "La dona de glaç", que narra la història d'un mestre xocolater de Vilanova en una personificació de la mort. (Gràcies, Antoni, pel manlleu. És un honor per a mi que hagi evocat *La dama del glaç* contra l'oblit que, segons tu, és "l'única mort".)

Antoni Munné-Jordà fa un regal als lectors quan acabem *El mirall venecià*. A l'apartat Postil·les ens detalla, fil per randa, la història, la data d'escriptura i on fou publicat cada conte, tret dels cinc inèdits, tots revisats i reescrits. També inclou en el conjunt un conte que jo diria transgressor, "El plat". Una altra virtut que practica l'autor és la tendresa en la majoria de contes, ordenats de tal manera que l'un porta a l'altre. Aconsellaria llegir-los seguint la proposta de l'índex. Mai escollint a l'atzar. Deixeu-vos portar per l'autor en el seu *in crescendo* temàtic, diverti-vos amb la lectura i celebren la finesa amb què Munné-Jordà transmet els coneixements biològics, científics, artístics en cada conte.

Rosa Fabregat

UN HOME A LES FOSQUES

de Paul Auster

Tr. d'Albert Nolla

"El Balanci", 590, Edicions 62, Barcelona, setembre 2008.

La novel·la de l'escriptor i home de cinema Paul Auster (Newark, Nova Jersey, 1947) no és de ciència-ficció, ni de fantasia ni de terror, tot i que parla dels horrors més actuals, fantasieja (quina novel·la no ho fa?) i conté una història que classifiquem de ciència-ficció, concretament allò que anomenem una ucronia, o història alternativa.

August Brill, un home de lletres, professor i crític, vidu, jubilat, impossibilitat temporalment de caminar després d'un accident de cotxe, passa la convalescència a ca la filla, separada de poc, i a la mateixa casa també troba refugi la néta, el xicot de la qual ha estat bàrbarament assassinat. Durant les llargues nits d'insomni i immobilitat, August Brill, a més de sedimentar les vivències del dia i fer malabarismes amb els records, inventa una història.

La comença a inventar a la pàgina 10 (la segona pròpiament de text) i no la liquida fins a la 113, en un llibre que en té 169, pràcticament mitja novel·la, doncs, i és una ucronia cruel i imaginativa, digna de Dick. Brill col·loca el seu personatge, Owen Brick, adormit en un pou del qual no podrà sortir sense ajut. Quan el fan sortir, resulta que és un caporal enmig d'una guerra civil nord-americana, a l'actualitat, que ens és descrita tant en els orígens com en les conseqüències. Però l'Owen Brick també tenia una vida al món diguem-ne real, i des d'aquest món alternatiu en guerra és enviat al nostre univers amb la missió de matar August Brill, l'home que amb la seva imaginació crea el món alternatiu de guerra i destrucció.

Una història tràgica de mons paral·lels dins la novel·la trista d'uns personatges que malden per sobreviure "mentre l'estrany món avança", tal com repeteixen Brill i la seva filla seguint un vers de Rose Hawthorne, la filla de l'ombrívol narrador nord-americà Nathaniel Hawthorne.

AMJ

EL RUGIT

d'Emma Clayton

Tr. Armand Carabén

"L'illa del temps", Editorial Empúries, Barcelona, setembre c

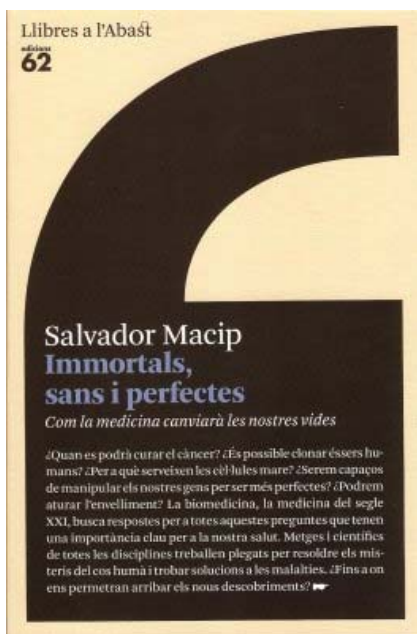
Fer una ressenya d'un llibre com el que ens ocupa crea tot un seguit de preguntes. El llibre forma part d'una col·lecció inclosa en l'àrea infantil i juvenil de l'editorial Empúries. Es tracta d'un llibre infantil o d'un llibre juvenil? Perquè el llibre és massa dens i complex, amb un argument difícil de seguir per un lector jove. Hi ha una certa tendència a veure els joves com a infants i a considerar-los una errada greu. Un noi de dotze o tretze anys, i una noia encara més, podrien llegir-ho de manera més propera als adults que els nens de set o vuit anys.

La segona pregunta, que a hores d'ara ja no hauria de ser cap sorpresa, és la de la seva adscripció com a gènere o subgènere. En cap lloc no s'assenyala que sigui un llibre de ciència-ficció. Però des de les primeres pàgines ens trobem amb una nena, escapada d'una estació orbital, pilotant una nau espacial. I, continuant la lectura, ens trobarem immersos en un món futur de ferro i formigó en què no hi ha animals ni arbres però, en canvi, hi viuen mutants.

Ningú no sap què ha passat -el llibre parla d'una plaga animal, que mai no explica- per a viure en les condicions que descriu -habitatges de quatre metres quadrats en una permanent foscor i rodejats de bassiols d'aigua bruta- ni per quina raó han sortit els mutants, tots diferents. Si les descripcions de l'entorn ens recorden fins a extrems límit el món de *Les torres de l'oblit* de George Turner, la història que ens explica al llarg de més de quatre-centes pàgines s'assembla també excessivament a la d'*El joc de l'Ender* d'Orson Scott Card. Potser això no és gaire important per a un lector juvenil, que probablement desconeix aquestes dues excel·lents novel·les, però no deixa de ser una nota negativa a l'hora de valorar un text faltat d'imaginació que s'hi inspira massa.

Tots els temes que planteja el llibre, excepte el de la recerca de la germana del protagonista, queden sense resoldre. Hi ha personatges que "desapareixen" a mitja novel·la sense que puguem saber què se n'ha fet. I el gran tema de fons, la lluita de classes que s'estableix en un doble nivell -els de fora del mur contra els de dintre i els de dalt contra els de baix entre els que hi viuen dins-, queda sense cap mena de resposta. Potser l'autora ha pensat que el llibre podia donar tant de si per a començar una saga i ha deixat les coses penjades per a propers volums. El que hem llegit, però, ens queda com una obra inacabada.

TS

IMMORTALS, SANS I PERFECTES

Com la medicina canviarà les nostres vides
de Salvador Macip

"Llibres a l'Abast", 411, Edicions 62, Barcelona, setembre 2008

Som davant de divulgació científica de la bona. Salvador Macip és metge i el seu bagatge es reflecteix en aquesta obra. El llibre té quatre seccions: "La cura del càncer: 'haute couture' o 'prêt-à-porter'?", "La cura del càncer: 'haute couture' o 'prêt-à-porter'?", "La cura del càncer: 'haute couture' o 'prêt-à-porter'?" amb un glossari al final. Cada secció està dividida en capítols i subcapítols o dades remarcables i un sumari al final.

L'autor exposa breument els coneixements bàsics i els barreja amb anècdotes. És un text entretingut però també amb rigor científic. Amb aquesta obra podem comprendre la informació dels mitjans sobre aquests temes i li seran útils, HER2-neu o cèl·lules pluripotents induïdes.

D'altra banda, l'obra conté les bases reals d'alguns temes molt estimats per la ciència-ficció i la fantasia. Sabreu de què parlen aquelles novel·les suposadament científiques dedicades a la manipulació genètica d'éssers immortals. Podreu gaudir-ne més d'algunes i, és clar, potser d'altres les llençareu.

L'aspecte no tan positiu és el disseny del llibre, amb unes il·lustracions tosques i una presentació poc atractiva.

gran públic. Però això no importa quan es comencen a llegir les aventures que s'hi expliquen a dins. Encara que part de les dades quedin inevitablement obsoletes, l'obra continuarà sent vàlida per a introduir-se en certs aspectes de la medicina moderna.

Deixeu-vos guiar pel Dr. Macip al món de les guerres de les cèl·lules, l'ADN i la recerca de la immortalitat (sana)!

Carme Acuña

TEATRE

LA SUTURA

de Marina Steinmo

El monòleg *La sutura* de Marina Steinmo és dramatitzada, interpretat per Carme Sansa, l'ú de setembre al 15 d'octubre de 2008, l'hem po Biblioteca de Catalunya. En totes dues ocasio va traduir l'obra conjuntament amb Sara Gonz

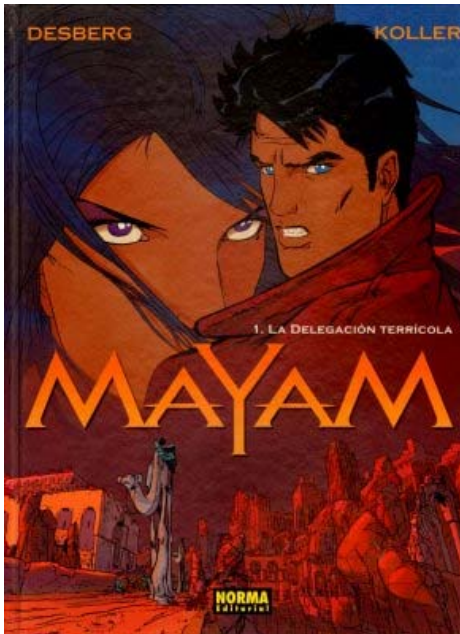
La sinopsi de l'argument publicada al program a sotmetre's a un experiment científic amb el qual vol aconseguir l'admiració o l'acceptació de la seva | protagonista espera superar el rebuig social." Efectivament, quan comença l'obra veiem el personatge c progressos. De mica en mica anem sabent que la dona estava satisfeta de la seva cara, però que el seu c acceptat la proposta d'un metge de dotar-la d'un cos modèlic. El procés d'adaptació al nou cos és contrac Maurice Renard (1920), sovint portat al cinema, i en un moment determinat la dona exclama que el seu ca: ella quedarà reclosa a la cambra d'una clínica, suposadament pertorbada. Però progressivament veurem progrés tecnocientífic, sinó que la perversitat està en les accions humanes. De mica en mica anirem corprenedor, ben efectiu teatralment, ens quedaran molts elements de reflexió.

L'autora, Marina Steinmo (Estocolm, 1962), sembla que és un dels noms importants de la dramaturgia suec: també té escrit, entre altres obres, un *Dr. Jekyll i Mr. Hyde*. Sílvia Sabaté fa una dura i enlluernadora exl contradictori, una figura amb cara de patiment i cos de fer patir. Tots els elements de l'obra -escenografia, per la direcció de Teresa Devant, són al servei de fer arribar els matisos del text, de la il·lusió al desengany,

Per la relativa senzillesa del muntatge: un sol personatge damunt una tarima-mirall amb dos mobles tra: espais. No us la perdeu si la veieu anunciada.

AMJ

CÒMIC

Mayam

Sense ser cap obra mestra, "Mayam" és una sèrie de ciència-fantàstica interessants que en fan aconsellable la lectura.

El seu protagonista, June Lenny, és un funcionari de l'ambaixada anomenat Tyr Mayam. Lenny només està preocupat per tot allò que li permeti una ràpida i opulenta jubilació. La casualitat el fa de traficant amb unes petrificades "llàgrimes" del déu Eïam, el primer sacerdot dels quals constitueixen l'autèntic poder polític del planeta remarcava com a interessants. L'absoluta credulitat de la gent, qualsevol que faci una cosa fora del normal.

June Lenny, però, no ho té gens fàcil. Antal Nya, que ha assassinat la seva parella, per una part, i l'ambaixador, per una altra, volen disputar-li el poder d'aquest planeta ple d'aventures plenes d'acció que tenen lloc en uns decorats suggeridors.

Stéphen Desberg, el guionista de la sèrie, no es mou gaire còmodament en aquest tipus d'aventures. Recordem la sèrie "El Escorpión", una sèrie de capa i espasa que té lloc al segle XVIII amb un protagonista de predeca Trebaldi. Aquesta sèrie li ha permès definir uns atractius malvats amb una crueltat poc habitual en els còmics de nens. Afortunadament Desberg s'adona que la cosa no rutlla i en el darrer àlbum d'aquesta sèrie hi ha un sarcasme com a revulsius.

A "Mayam", moltes de les comunitats religioses que abunden pel planeta creuen fermament que la fi del món està a prop. Cada grup, però, difereix en el dia exacte i quan aquest arriba i no succeeix res el grup és exterminat. June Lenny, comença a tenir dubtes pocs dies abans del final i com que casualment ha trobat una manera de sobreviure, no tarda gens a convertir-lo en un nou déu, el "déu dels dèbils". Un déu maldestre, que cerca coses que fer per al bé dels seus adeptes. I, malgrat tot, l'habilitat del guionista fa que sempre sembli que en realitat aqueix és el que passa.

Les escenes en què apareixen junts Gesey i June són una magnífica mostra del que ha de ser un duet humilitat i poder. Evesha i Neptri, dues joves sacerdotesses-putes que s'han convertit a la nova religió quan han estat salvades d'una mort més que segura.

El dibuixant suís Daniel Koller, jove autodidacte i poc conegut, sap sortir-se'n amb efectivitat recreant un planeta ple de dificultats que representa viure en un lloc absolutament desconegut.

Els tres àlbums de "Mayam" han estat editats en castellà per Norma Editorial. Cal assenyalar que a França, en el qual comença una nova aventura.

TS

TECNOCIÈNCIA EN FICCIÓ

Ratcliffe on Soar Power Station

El dia 9 d'octubre va ser el Dia Nacional de la Poesia a la Gran Bretanya; el tema d'aquest any era el treball. Un dels actes previs va ser una visita del poeta Paul Farley a la central tèrmica de Ratcliffe-on-Soar (Nottinghamshire). Aquesta central d'E.ON, que passa per ser la més eficient a l'hora de cremar carbó, té una capacitat de generació de 2000 MW (4 unitats de 500 MW).

Després de la visita, Paul Farley va escriure aquest poema, publicat al suplement de lletres *Review* del diari "The Guardian" del 4 d'octubre de 2008.

The Power Station

*We're taken to see the lion in its cage.
It's always feeding time. Our guide
escorts us past the tamed gauges.
We can hear it roar. We all stand aside.*

*The solemnities of a furnace door
opened, and we're all flown at once
from the high Arctic to Zanzibar.
Coal being freed from its long sentence.*

*We imagine sticking our heads in there.
Some days the cooling towers' plume
covers four English counties. We're
inside the elephant in the room.*

La central

Ens porten a veure el lleó dins la seva gàbia.
Sempre és l'hora de menjar. El guia
ens escorta fins passats els indicadors domesticats.
El sentim rugir. Ens mantenim apartats.

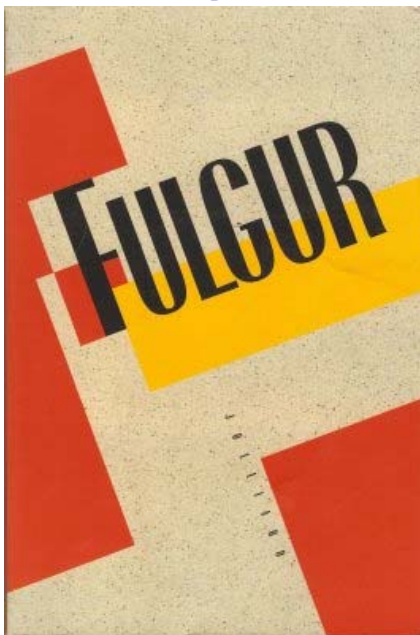
Les solemnitats d'una porta de forn
que s'obre, i d'una volada passem
de l'Àrtic a Zanzíbar.
Carbó alliberat de la seva llarga condemna.

Ens imaginem posant-hi el cap a dins.
Hi ha dies que el vapor de les torres de refrigeració
cobreix quatre comtats d'Anglaterra. Som
dins l'elefant de la sala.

Jordi Font-Agustí

OPINIÓ

"Fulgur", una novel·la incòmoda

Ja fa temps, en un dels bescanvis de llibres que ens anem fent, Jean-Pierre Moumon, des de la Provença, va tenir la gentilesa de fer-me arribar una rara bibliogràfica: la col·lecció "La seconde chance", dedicada a rescatar "des oeuvres dont l'importance avait échappé au public de l'époque", havia reeditat *Fulgur*, el fulletó que "La Tribune de l'Yonne" de Sens (Borgonya) havia publicat el 1927, escrit a iniciativa del perpinyanès Robert Brasillach entre l'octubre de 1926 i el gener de 1927 i signat per nou autors amb el pseudònim col·lectiu Jean Servièrre.

A la tardor de 1926, a l'inici del curs, uns joves alumnes, de disset anys, del liceu Louis-le-Grand, de Sens, van decidir compondre un fulletó paròdic de les sèries de *Judex* o de *Fantomas*, titulat *Fulgur*. Brasillach en va escriure els dos primers capítols, José Lupin el tercer i l'inici del quart, Pierre Frémy el quart, Brasillach altra vegada el cinquè, i així es va anar engreixant la història amb la incorporació de

fins a nou autors. L'occità que havia de ser conegut literàriament com a Thierry Maulnier i que aleshores encara es deia Jacques Talagrand es va incorporar més tard a l'institut, a temps d'escriure el capítol XV de la primera part del fulletó, en què incorpora personatges que parlen en argot, i més endavant és el responsable d'introduir algun dels recargolats invents malèfics de l'obra. El qui havia de ser destacat novel·lista surrealista i membre actiu de la resistència Roger Vailland, i que havia engrescat els companys fent-los llegir la seva col·lecció d'episodis de *Fantomas*, en redacta dos capítols èpics de la segona part. Paul Gadenne, sensible escriptor de vida breu, mort de tuberculosi, a l'únic capítol que hi escriu introdueix els personatges d'un filòsof madrileny madur que s'enamora d'una jove vedet americana, personatges que després els companys d'aventura literària no tenen problema a incorporar a les truculències argumentals quan hi ve a tomb, o quan no hi ve. José Lupin, el que escriu el tercer capítol i dos més de la primera part, arrenca la segona part amb el to èpic i misteriós del desert afganès i és present intermitentment a les tres parts de la novel·la; després va ser professor d'un institut de la rodalia de París i president dels Amics d'Arsène Lupin. Lupin acaba el tercer capítol amb una desaparició misteriosa, i Pierre Frémy al quart capítol accentua el to fantàstic de l'obra: el detectiu Paul Step té la virtut

de veure-hi a través de les parets, si fan fins a cinc centímetres de gruix, i a més s'enfronta a una façana en la qual, quan s'obscura artificialment a ple sol, hi apareix una porta secreta, i al llarg de tota la novel·la Frémy és qui hi incorpora més descripcions de tecnociència fantàstica i elements de ciència-ficció. Frémy després va fer carrera treballant a la universitat, com altres dels coautors, Jean Martin i Fred Sémach, mort prematurament. Entre set i deu anys més gran que els altres, Antonin Fabre era l'encarregat de curs al liceu, i també hi va escriure un capítol. Els autors també hi fan constar com a col·laboradors involuntaris Victor Hugo i Philippe Soupault: José Lupin no té cap inconvenient a manllevar d'Hugo la lluita de l'heroi amb un pop gegant, i Robert Brasillach copia tranquil·lament de Soupault la descripció d'un crim dins una cambra tancada, i l'acaba d'una manera més surrealista que en la narració original del dadaista.

La història que expliquen? L'enigmàtica vescomtessa Elyane d'Arlez, de malnom Eva per l'anagrama de les inicials del títol i els noms, endega els seus plans criminals ajudada pels invents del malèfic professor de la politècnica Baptiste Mexier. El detectiu Paul Step, de la policia parisenca, en segueix la petja, però el veritable justicier i unificador de les víctimes de la vescomtessa serà el misteriós Fulgur, heroic fora de la llei que amaga la veritable personalitat de Pierre d'Oray, un jove i ric home de món. A la primera part, "Eva", ja al cinquè capítol Brasillach, alhora que presenta l'invent de la mexicrita, una de les innombrables innovacions pseudocientífiques de la novel·la, ja explica que un exèrcit desconegut uniformat de blau assetja Perpinyà i que un cos de l'exèrcit francès es desplaça al Rosselló; al capítol XII ens assabenta que Eva i Mexier són darrere les "operacions científiques" de Perpinyà, i al XIX (la resta d'autors van a la seva seguint la consigna de Brasillach d'escriure els respectius capítols "sense preocupar-se de les conseqüències i sense sentir-se obligats a connectar amb el precedent") explica que al Rosselló es parla català i introdueix la "profecia catalana", textualment: "Quan

sera el blau en la villa, / el roig eixera de les venes, / i sol salvera de la negra / el tro amb el seu groc i roig", i ja al capítol XXV se'ns explica la relació de la profecia (quan els blaus hauran ocupat Perpinyà rajarà la sang i només se salvarà de la mort l'enseny del roig i el groc) amb Eva: ella es reclama l'única descendent de "*Jaime I le Sage, dit roi de Majorque*" (en referència a Jaume II el Just) i pretén "*Rétablir dans son intégrité le royaume de Catalogne, tel qu'il existait au XIII siècle, de Montpellier a Valence et aux Baléares*". Entre les malvestats que mentrestant fan Eva i Mexier, la primera part acaba fent volar cel amunt i estavellar-se l'ascensor de la torre Eiffel que transportava les màximes autoritats franceses durant una demostració de teletransportació i intercanvi entre els presidents de França i dels Estats Units. La segona part, "Un peuple en marche", ens transporta a l'Afganistan. Aquí ens assabentarem que Marco Polo en el seu viatge a orient l'acompanyaven, a més de venecians i genovesos, catalans, que es van voler quedar a l'Àsia i es van establir al desert de l'Afganistan. Allà van instituir set tribus que van anar prosperant, connectades per una colossal obra d'enginyeria subterrània a un profeta solitari que al centre del desert els havia d'informar del moment del restabliment del poder català. Quan els arriba el senyal d'Eva es posen en marxa els cinc-cents mil afganocatalans del desert i s'embarquen al golf d'Oman per envair Europa, cantant una "Marsellesa" adaptada als sentiments catalans. A Pèrsia una societat secreta anomenada La rosa de Teheran proclama la guerra santa contra la civilització occidental i s'afegeix a les tribus afganeses. El gran Lama del Tibet també llança en lluita contra occident tres milions de tibetans, i tots plegats, cinc milions, més una pila de xinesos voluntaris, se citen a la mar Càspia. Tot això entre viatges d'Eva amb biplà i tota mena d'intrigues, inclosa una batalla naval amb la marina anglesa, exterminada per un dels malèfics invents d'en Mexier. A la tercera part, "En Catalogne", Robert Brasillach engega tot sol d'una tirada els deu primers capítols. Espanya s'ha quedat sense govern, els catalans estan revoltats en armes, arreu es canta "Els segadors" al costat de "La marsellesa" catalana, Fulgur i els seus amics tenen com a comesa fer veure als veritables separatistes catalans que Eva els utilitza i els vol esclavitzar, València

Notre Feuilleton

FULGUR

Publ. composé au lycée Louis-le-Grand, en classe de Rhétorique Supérieure, d'octobre 1916 à janvier 1917, et paru dans la Tribune de l'Yonne à Sens, du 5 avril 1917 au 23 août 1917, sous la signature collective de Jean Servière. Les auteurs de cette œuvre, dont chaque chapitre est ici reproduit dans la présente réimpression, sont les suivants :

Robert Brasillach
Antonin Fabre
Pierre Fefny
Paul Galdeman
Victor Hugo
José Lupin
Jean Martin
Fred Sémach
Philippe Soupault
Jacques Talagrand
(Christy Maglinar)
Roger Vailhard

Victor Hugo et Philippe Soupault ne l'ont jamais vu.

Cliqueu al damunt per engrandir-la

encara està en mans dels castellans, els fets més greus són a Barcelona, on l'abrandat Jaume Garcia encapçala la revolta i fins fa matar el més moderat Jordi Xirincols, i el focus de l'acció se centra a Figueres, que ha proclamat un govern autònom a l'espera de com acabarà tot, i on arriben els herois a la percaça de l'amagatall del malvat professor Mexier. Només José Lupin té l'ocasió d'introduir dos capítols dins aquesta tercera part, signada quasi tota per Brasillach, com també l'epíleg: eliminats Eva i Mexier, convençuts els asiàtics que han estat manipulats, es resolen tots els múltiples conflictes sentimentals, de paternitat, econòmics i etcètera, però Fulgur no assisteix a la celebració, *"Il était parti en Asie pour un dessein inconnu, libérer sans doute encore d'autres êtres du joug du mal"*.

Després, la història és coneguda. El jove intel·lectual brillant que era Robert Brasillach, nascut a Perpinyà el 31 de març de 1909, els anys trenta es posà a fer política activa i es decantà pel feixisme, l'antisemitisme i l'admiració pel nazisme. Va fer cròniques de la guerra espanyola des del costat franquista. Mobilitzat per l'exèrcit francès el 1940, va ser fet presoner dels alemanys, i després alliberat per les seves actituds polítiques, i va tornar a França, a defensar la victòria del tercer Reich i un feixisme a la francesa. Després de l'alliberament, va ser detingut el 1944, jutjat per col·laboració amb l'enemic, i afusellat el 6 de febrer de 1945. És per això que resulta incòmode parlar d'una obra que de tota manera fa de mal ignorar. I que altrament fa reflexionar com són vistos personatges i actituds de l'altre costat de la frontera, com Eugeni d'Ors, un altre intel·lectual brillant, jerarca del règim feixista que afusellava el president Companys i milers d'altres compatriotes, i que és llegit, estudiat i respectat sense qüestionaments. O altres personatges amb actuacions i actituds tan fosques com les de Josep Pla o Martí de Riquer. Potser és que no tenim prou distància per a separar els personatges de l'obra. I no sé si lamentar-ho o dir ni ganes.

A. Munné-Jordà

RELAT

L'aritmètica ja no és el que era

O

El teorema de Genguis Khan

En vaig tenir la primera notícia per un breu, perdut en les pàgines interiors del diari. Deia així:

"Dos matemàtics mongols demostren que l'Aritmètica podria no ser associativa.

Moscou.- Dos matemàtics de la Universitat d'Ulan Bator, Yuschi Bayar i Sanjiin Sukhbaatar, han trobat tres nombres, anomenats M1, M2 i M3, que, segons sembla, no compleixen la propietat associativa. La propietat associativa és un axioma que s'ha donat per fet des de sempre, però mai no ha estat demostrat. Si aquesta descoberta es confirmés podria tenir profundes implicacions, que traspalsarien completament totes les matemàtiques."

Els evidents errors de redacció que tenia la notícia des del punt de vista matemàtic, i el fet de ser una notícia procedent d'un lloc tan remot com Mongòlia però redactada a Moscou, em van fer pensar en els múltiples processos de traducció que el text original podia haver patit (mongol / rus / anglès / català, com

a mínim) i la quantitat de becaris de lletres que hi podien haver ficat cullerada, i per tant no en vaig fer gaire cabal.

Però només tres dies més tard, la notícia ja apareixia a primer plana. Un titular a cinc columnes deia: "L'Aritmètica ja no és el que era." I, en pàgines interiors, un reportatge de tres planes en donava tota l'explicació. Els tals Bayar i Sukhbaatar, després de moltes hores d'ordinador, havien trobat tres nombres la suma dels quals no complia la propietat associativa. El diari s'estenia explicant als llecs què és això de la propietat associativa de la suma, i en posava un exemple, acompanyat d'un bonic gràfic: per a sumar tres nombres (4+5+7 en l'exemple) és igual sumar 4+5=9 i després 9+7=16 o bé sumar primer 5+7=12 i més tard 4+12=16. Doncs bé, això no passava amb aquests tres nombres, que Bayar i Sukhbaatar havien anomenat abreviadament M1, M2 i M3 (amb M de Mongòlia), perquè eren nombres molt i molt grans, de més d'un milió de xifres cadascun. Fins i tot, ben destacada, apareixia l'expressió matemàtica

$$(M1 + M2) + M3 \neq M1 + (M2 + M3)$$

que havia estat batejada, molt periodísticament, com el *Teorema Genguis Khan*, un nom força encertat, tant pel seu origen mongol com per la seva capacitat devastadora.

Vaig trobar a faltar al reportatge que enlloc no deia que això no era un teorema, sinó solament, en tot cas, un contraexemple d'una hipòtesi fins ara indiscutida, però la notícia em va alarmar prou per a anar de seguida a Internet a veure què hi trobava.

Només em va caldre entrar "The Genghis Khan Theorem" al Google i em va donar milers i milers de referències. La primera era una web anomenada precisament així: TheGenghisKhanTheorem.net, especialitzada a donar al minut totes les notícies que es produïssin sobre aquella qüestió. Fins i tot hi havia un fitxer .txt on hi havia els tres nombres M1, M2 i M3 per si algú es volia entretenir a comprovar els càlculs, cosa complicada perquè cada un dels nombres ocupava unes cinc-centes pàgines.

Allí vaig descobrir que la cosa podia ser encara pitjor, perquè possiblement -això encara no estava del tot comprovat- la suma (M1+M3)+M2 podia donar encara un tercer resultat diferent, la qual cosa posava en dubte també la propietat commutativa de la suma.

La notícia va sortir per la televisió i a les tertúlies de ràdio, i els catedràtics de matemàtiques van gaudir d'una popularitat tan inesperada com efímera, explicant que si es confirmés la troballa, podria tenir conseqüències molt i molt grans sobre les matemàtiques teòriques, i de retruc sobre l'economia; en canvi els seus entrevistadors no els deixaven esplaïar-se gaire sobre la diferència entre un axioma i un teorema, i què són i per a què serveixen un postulat, una hipòtesi, una conjectura i un contraexemple.

Uns dies després, l'Institut Europeu d'Auditoria i Normes Comptables treia una "nota tècnica" on advertia que "les propietats associativa i commutativa de la suma són un dels pilars que sostenen tot l'edifici de la ciència comptable" i per tant aquest podria estar amenaçat del tot si es confirmava la troballa. Recordava que "sovint s'admeten petites diferències en els comptes, que normalment es consideraven provocades pels errors d'arrodoniment, en especial si els comptes es formulen en milers o fins i tot milions d'euros". Però aquests comptes no són més que "el resultat de sumar milers de moviments que s'expressen no ja en euros, sinó en cèntims d'euro" i per tant instava a comprovar si aquestes diferències eren provocades efectivament pels arrodoniments o bé per la "possible manca d'associativitat de la suma".

L'endemà, al bar on la colla de la feina anem cada dia a prendre el cafè després de dinar, l'amo ens va comentar que quan havia anat al banc a portar la recaptació del dia, com feia cada matí des de molts anys

enrere, el caixer va comptar els bitllets, després els va dividir en tres grups, els va comptar per separat i els va sumar, i encara els va tornar a barrejar com si fos una baralla de cartes, en va fer quatre grups i els va comptar i sumar altre cop; i, només després de veure que les tres vegades li havia donat el mateix resultat, va acceptar l'ingrés. El resultat: una operació que normalment hauria durat segons es va allargar ben bé cinc minuts. Quan l'amo del bar li va demanar al caixer el perquè d'allò, la resposta va ser que eren "ordres de dalt".

Amb tot això, la web TGKT.net (abreviatura del nom anterior, massa llarg i complicat) anava augmentant la seva audiència: un article estimava que la consulta a aquesta web ja representava el 25% del tràfic d'Internet a tot el món. A petició del Departament del Tresor, un jutge de Washington en va ordenar el tancament per evitar una crisi econòmica mundial de proporcions catastròfiques basada en afirmacions no sempre prou contrastades. Però va ser debades: després d'una interrupció d'unes poques hores, va reprendre la seva activitat des d'uns servidors situats en un altre racó del món.

Ningú no sabia ben bé si era per causa d'allò, però totes les Borses del món van començar a baixar de manera unànime. Per aturar la catàstrofe, la Reserva Federal dels Estats Units i el Banc Central Europeu van publicar un comunicat conjunt recordant que el tal teorema encara no estava demostrat, perquè tot i que els seus autors havien tramès un article al *Journal of Mathematics*, la revista matemàtica més important del món, els editors encara no l'havien acceptat i seguia pendent de revisió per part dels experts. I, en tot cas, suposant que fos cert, M1, M2 i M3 eren tres nombres immensament grans, molt allunyats de qualsevol aplicació pràctica, i les propietats usuales de la suma havien funcionat sense problemes durant mil·lennis, i per tant no hi havia raó per al pànic.

Però només vint-i-quatre hores més tard, un tal Ramawujan Singh, de la Universitat de Bombai, va afegir més llenya al foc en publicar a TGKT.net un teorema en què afirmava que si existia una "terna mongola" (tres nombres que no complien la propietat associativa) n'hi havia d'haver una infinitat; més encara, la seva era una demostració constructiva, és a dir, que donava la manera de trobar-les. I el pitjor era que algunes d'aquestes noves ternes mongoles podien ser més petites que la terna de partida, amb la qual cosa la suposició que M1, M2 i M3 era la terna mongola més petita quedava en entredit.

L'endemà mateix, sis comunicants de llocs tan diversos com les Universitats de Yale, Stanford, Göttingen i Tòquio, del Massachusetts Institute of Technology i de la London School of Economics, coincidien a la mateixa TGKT.net a fer observar que aquest teorema no podia ser donat per bo, ja que la demostració, que uns mesos enrere hauria estat considerada impecable, no era acceptable perquè en almenys un punt (i potser més) feia servir la propietat associativa de la suma, que era justament el que estava en qüestió.

Des de Barcelona, en Francesc Rossell i Moliner, de l'Institut d'Estudis Catalans, va contribuir a la web confegint una llista "que és molt lluny de ser exhaustiva" de setanta coses elementals que ja no es podien considerar certes si TGKT es confirmava, entre les quals l'algorisme per a sumar que tots havíem après a l'escola: allò de posar les xifres encolumnades, sumar les unitats, anotar-les, comptar els que en portem, etcètera, ja no servia.

La desconfiança, i amb aquesta el pànic, es va anar estenent arreu: qualsevol cosa que fes olor de sumes i restes havia perdut tota la credibilitat de la gent. La fama de les Matemàtiques com la cosa més exacta del món s'esvaní. Allò que havia començat com una forta caiguda, es va transformar en un ensorrament general de totes les Borses del món, i en qüestió d'hores les cues davant dels bancs de tot el món per a treure els diners es van generalitzar, amb la consegüent fallida de tot el sistema bancari.

El pas següent va ser que tothom va deixar de confiar en els bitllets de banc, que al capdavall no són més que elements d'una suma, i només les monedes encara conservaven una certa credibilitat per allò del valor del metall, tot i que inferior al seu valor facial; el quiosquer es va negar a bescanviar-me un bitllet de

curs legal pel diari més el canvi, i em va exigir que li pagués en monedes; i l'endemà ni això: només va accedir a donar-me'l a canvi d'una poma. Allí mateix, a la pàgina set, un obrer d'una fàbrica de bolígrafs es preguntava què en faria ell dels tres mil bolígrafs que li donarien cada mes com a pagament de la nòmina, atès que el diner en metàl·lic ja no s'acceptava com a mitjà de pagament, i encara menys es podien fer transferències bancàries.

Així, en poc temps, el sistema econòmic mundial es va esfondrar: la globalització va ser un record en cosa de setmanes. Desapareguts els diners, es va passar a una economia de bescanvi, però aviat també es va esfondrar: ningú no gosava fer cap suma ni per comptar quantes hores de classe li havia fet en una setmana al fill de la verdulaire, i tampoc per saber les bledes i patates que li havia anat subministrant a canvi.

Cada vegada més, tothom s'ha anat tancant en cercles cada cop més i més reduïts, per tal de no allunyar-se massa dels béns físics que es tinguin, única expressió i garantia de la riquesa. El pillatge i els robatoris han estat els motors que han reconvergit tot el món en una societat que ha tornat de cop al Paleolític, si més no en l'aspecte socioeconòmic.

De moment, l'electricitat encara arriba a casa, però estic segur que aviat fallarà: fa mesos que ningú no en paga la factura!

I així estem tots: jo, com tothom, estic tancat a casa amb tota la família, i només sortim per anar a bescanviar -si es pot, i si no agafar-les com sigui- les coses més indispensables. Sortim sempre en grup, amb una bona provisió de ganivets per defensar-nos, preguntant per no trobar-nos ningú que tingui una pistola. I vigilant nit i dia, angoixats, per si sentim un soroll d'algú que ens pretén assaltar la casa.

Joan Fonollosa i Guardiet

Recordeu que el número 14, corresponent a gener-febrer, estarà a la xarxa a començament de gener.